

ROZSNYÓI HIRADÓ

Megjelenik hetenkint egyszer: vasárnap

Kiadóhiv.: Rozsnyó, Andrassy D. utca 78. hova az előfizetések, hirtetések és a lap szétküldésére vonatkozó felszólalások intézendők

Felolvasó szerkesztő:

PÁSZTOR MIHÁLY

Társzerkesztő:

VÁRY LÁSZLÓ

Előfizetési árak: Egész évre 10 korona fél évre 5 korona
Negyed évre 250 kor Egy szám 24 fillér.

Nyílt-tér közlemények ára soronként 50 fillér

Becsületügyi írók nyelvek és bírósági ítéletek soronként 1 kor.

Európai testvéreink.

Valamikor sok vita folyt a magyar tudományos világban arról a kérdéssel, vajon a mi népünk finn-ugor vagy török eredetű-e, vagyis, hogy a finnek-e vagy a törökök a közelebbi rokonaink? És a vita egész szenvedélyes jelleget öltött. Még szerencse, hogy Budenzék és Vámbéry-ék végül annyira megértették egymást, hogy ötven percentre ki is egyeztek, mondván, hogy nyelvileg ugyan közelebb állunk a finn-ugor népekhez, de etnografiai tulajdonságainkra nézve inkább hasonlítunk a törökökhöz. Így aztán, mint mondani szokás: „A kecske is jóllakott és a káposzta is megmaradt.” Ebbe a megoldásba a magyar közvélemény annyival szívesebben belenyugodott, mert egy rokon helyett kettőt kaptunk. Egy olyat, mely műveltségéről világszerte híres, (ugyanis a finneknél az írni és olvasni nem tudók arányszáma az egész világon a legkisebb) és egy másikat, mely vitézségéről és végtelen becsületességéről nevezetes.

Hál istennek semmi okunk, hogy e vitát újból felidézzük, illetőleg az eredményét revízió alá vegyük. Csupán azért hoztuk fel, mert a magyarság rokonaival, kikhez az említettek kivül a bolgárok is csatlakoznak, időszerű behatóbban foglal-

kozni. Mind a három-nép velünk együtt részese a mai világtörténelmi eseményeknek, de éppen mostanában olyan híreket is kaptunk róluk, melyek külön is lekötik figyelmünket. A finnek — e hírek szerint — forradalom útján készülnek kivívni függetlenségüket és szabadságukat. A törökök a minap avatták fel Konstantinápolyban egyik utcájukat. „A magyar testvériség utcá”-jává. A bolgárok Temesvárra küldik fiaikat felsőbb tanulmányokra s itt e célból külön bolgár iskolát szerveztünk. — Nemde érdemes e hírek kapcsán elnézni egy kissé a rokonainkhoz?

A finn nép sokáig türe békén a cár igit. Mit is tehetett volna ellene e maroknyi nép? Emiatt azonban az a hiedelem támadt Kalevala egykori harcias népéről, hogy ott északon teljesen megszelídült s nem is képes erélyesen sikra szállani a szabadságáért. De Europa tévedett. Mihelyt a retentő nyomás megszűnt s az orosz köztársaság az összes népek felszabadulását hirdette, Finnország volt az első, mely a maga szabadságát intézményesen akarta biztosítani. Amde a szabadság kivívása nem szokott simán menni, és Oroszország abban is hü szövetségesnek bizonyult, hogy a nyugati államok mintájára csak másokkal akarja megadatni a kis néptörzsek szabadságát, ő maga azonban nem adja ezt meg a

saját nemzetiségeinek. Finn testvéreinknek bizonyára kemény harcokat kell megvívniuk, hogy hazájuk függetlenségét biztosítsák. Ebben az élet-halálharcban teljes és a legmelegebb rokonszenyünk kíséri északi fajrokonaink törekvéseit.

A törökök szimpatikus tüntetése tulajdonképpen csak viszonzása annak, hogy a magyarok Budapest egyik élénk forgalmu körutját Mehemed szultán utnak keresztelték el. A barátság, a szövetségi összetartásnak és a rokonérzésnek ez a megnyilatkozása azonban egész sorozatát követi azoknak a jelenségeknek, melyek amellet szólnak, hogy a törökök szívvel-lélekkel, komolyan ápolják évezredek rokon kötelekeit s mindent megtesznek, hogy e köteleket erősítsék, mélyítsék és a jövőre nézve is megszilárdítsák. Rajtunk a sor, hogy ezt az igyekezetüket helyesen értékeljük, gyakorlatilag is értékesítsük, hogy mindkét népnek haszna legyen belőle.

A Szófiában járt magyarok elragadtatással beszélnek arról a szívvelyes és meleg fogadtatásról, amelyben a bolgár vezető körökben, államférfiaknál és az üzleti világban részesültek. Elmondják, hogy bolgár testvéreink milyen nagy várakozással néznek az elé a társadalmi és közgazdasági kapcsolat elé, mely a háboru után remélhetőleg impozáns

Tengeralattjárón.

Írta: Möri Antal dr.

I. A víz felett.

Mielőtt a tengeralattjáró elindulna veszedelmes vadászatára, valamennyi apróbb-nagyobb gépezetét alaposan ki kell próbálni. Csak egyetlen szelep mondja föl a szolgálatot és a naszád esetleg bepusztul.

Ófelsége X. ... U-naszádja nagyobb vállalkozásra készül a Földközi tengeren, és végtelen örömemre végig szabad csinálnom az előzetes gyakorlatozó utazást.

Reggel a gőzbárka letesz a hajógyárnál, a melynek munkásai elvégezték mindazokat a javításokat, amik a régebbi utazások alatt szükségeseknek bizonyultak. Ma fogják „belőni” a torpedókat, azaz ma fogják kipróbálni, hogy jól futnak-e? A parancsnok és kitűnő fiatal tisztjei szeretetreméltóan fogadnak. Főlkuszok a naszád tornyára. Alig vehettem még szemügyre a naszádot, már felhangzanak a vezényszavak. A matrózok gyorsan elidják a naszádot a molótól. Ekkor a parancsnok lekiált a nyílt toronylyukon: (Steuerbord-Ölmaschine klar!) — mint a visszhang, úgy fut tovább szájról-szájra, aztán alulról egyre hangosabban szövik vissza: (Steuerbord-Ölmaschine ist klar!) (Backbord-Ölmaschine klar: * Backbord-Ölmaschine ist klar!) A naszád utrakész. Ujjab vezényszavak:

Backbord Ölmaschine langsam vorwärts, Ruder ganz steuerbord** (Baloldal lassan előre, kormány egészen jobbra!) — Az U-naszád lassan megmozdul, orra jobbra fordul. Mikor a naszád már elég térhez jutott, a jobboldal is mozgásba jön, egyre gyorsabban dolgozik a két Diesel-motor, amely vízfeletti utazásnál mozgásba hozza a naszádot és az X. számú U-naszád a nagy páncélos hajók közt kifelé igyekszik a kikötőből. Gyönyörű májusi délelőtt, napos, meleg. A tenger kéken, aranyosan csillog a napsütésen, mintha tulajdon csodálatos szépségén ujjongana. Elsurranunk a repülőállomás előtt. A repülők sem lustálkodnak: gyakorlatozásra használják föl a szép időt. A repülőállomás előtt olyan a nyüzsgés, mint egy méhkasban, az egész levegő zugás-bugás, egyik óriásmadár a másik után ereszkedik le, aztán megint felemelkedik a csodálatos kékségbe, végigkerengi a maga köreit, aztán nyilegyenest lesiklik a vízre, amely haragos tajtékzással fogadja. Egész sereg repülőgép cirkál jobbra-balra a vizen lassan kurrogó motorokkal: ezek a pilótainasok, egyébként (vizipoloska) a nevük, mert még nem szabad fölrepülniök. Előbb alaposan ki kell tanulniok a drága készülékek fortélyait és ez nem játék ám!

Az U-naszád kijutott a gyakorlótérre és hozzákészül a torpedóépitéshez. Az első torpedó egy

vízfeletti csőből repül ki. Egy tiszttel egészen a torpedócső mellett állok. (Torpedó klar!) A rekesz elől megnyílik és előbukkan a torpedó kerek, rezesen ragyogó feje. (Torpedo los!) Abban a pillanatban bumm, pacs, a hat méter hosszú torpedó mint a villám kiszökik a csőből és a vízbe vágódik. Aztán szép szőfogadóan végigcsinálja a maga útját a beállított három méteres mélységben. Nyilegyenésen megy: milliárd buborék jelzi az útját. Olyan mintha vonalzóval húzták volna. A parancsnok gyakorlott szemé bizonyos szabálytalanságok elmaradásán észleli, hogy a torpedó minden hiba nélkül megmarad a helyes mélységben. A cél távol van és ha hajó lenne, amely észrevette a lanszirozást, könnyen kitérhetne, hiszen a nagyobb távolságra beállított torpedó alig fut gyorsabban, mint egy teljes sebességű romboló, vagy mint egy erőteljesen elhajított kő a evegőben. Ezért aztán naszádjaink — ha csak a sötétség vagy a hullámzás láthatatlanná nem teszi a buborékvonalat — közel kell menjenek a kiszemelt hajóhoz, nehogy az kitérhessen. A torpedó ekkor már pontosan a cél alatt átfutott, s játszi örömben, hogy ilyen jól végezte, felugrik a vízből mint egy delfin és sűrű felhőket kezd csapni.

A torpedók ugyanis igen drágák és nehogy a gyakorlatoknál elveszenek, mindegyiknek van

mértékben fog kifejlődni Magyarország és Bulgária között.

Rajtunk áll, hogy e természetes vágy termékeny talajra találjon. Hiszen nekünk legalább is olyan érdekünk a bolgárokkal való élénk összeköttetés, mint nekik.

A világháború megpróbálta az Európában idegen népfajoktól körülövezve élő turáni népeket. Vitézségük, életrevalóságuk az egész világ előtt bebizonyosodott. Ezek között számánál, erejénél s történelmi fejlődésénél fogva a magyar nemzet hivatott a vezérszerepre. A rokon népek irigység nélkül készek elismerni a magyarság elsőségét, csak tudjunk is aztán okosan élni e helyzetadta előnyünkkel!

H i r e k.

Rozsnyó város talizmánja.

„Gömör-Kishont” igen tisztelt lapotársunk múlt vasárnapi számában, vezető helyen, a vármegye ellátási mizériáival foglalkozik. A cikk hangja már nem is kesernyés, hanem olyan szatirikusan humoros, amire a magyar szókincsben egészen sajátos kifejezés található. Nem vonjuk kétségbe, hogy ez a hang az adott viszonyok közt teljesen jogosult. Bár az is bizonyos, hogy ha a rimaszombati árpavásárlási engedély pár órával előbb érkezik meg, a cikkíró sokkal szelidebb hurokat pengetett volna. De ez nem tartozik ránk. Azt azonban ki kell emelnünk, hogy a cikkben a Rozsnyó iránti animozitás, sőt irigység egészen leplezetlenül kifejezésre jut.

A G. K. cikkírójának fáj, hogy az alispán nem akadályozta — mert nem akadályozhatta meg, — hogy Rozsnyó a Közélelmezési Hivatal engedélyével éljen. Hatásvadászattól a garami tótokat is táborába hívja, amidőn az ő nevükben is írja a következőket: „a téli estéken majd gondolkodhattok azon, mint kellene nekünk is csinálni, hogy oly kedvesek és kivételre érdemesek lehessünk mint Rozsnyó volt, amelynek a földmivélségi miniszter legujabb rendeletével az árpavásárlást is megengedte az egész vármegye területére.”

egy okos berendezése, amelynek révén a torpedó — mihielyt befutotta a kellő távolságot — kiugrik a vízből és fekvő marad a víz színén. Ugyanakkor a nedvesség meggyújt rajta egy foszforkálcium-töltényt, amelynek lángja és füstje nyomán éjszaka vagy nagy hullámverésnél is könnyű ráakadni.

A második torpedót egy vizalatti csőből lövik ki. A torpedótiszt kíséretében a toronnyiláson át leereszkedem a száz meg száz készülékkel és szeleppel megrakott központba, onnan a szűk kerek egy emberre való nyíláson át egyik helyiségből a másikba jutok a gépek közt, végül a lanszirozó készüléknél vagyok. A torpedót már berakták, a külső rekeszt felnyitottak, a torpedó kész. Az altiszt a csőnél az emeltyűre teszi kezét, a hallócső a fülénél van. A tiszt éppen a vizalatti készülék hihetetlenül bonyolult szerkezetét magyarázza, amelynek ügyes berendezése önműködően annyi vizet juttat kilóvénál a naszádba, amekkora a torpedó súlya. Ez azért kell, mert különben a víz alatt labilis egyensúlyban levő naszád a kilóvénál egyensúlyát vesztené a hirtelen súlyvesztés miatt. A tiszt magyarázatait dörgő csattanás szakította félbe. A cső altiszt megkapta a parancsot, lenyomta az emeltyűt, a légnyomás kidobta a torpedót a csőből. Egy ideig még pöfögés, örvénylés hallik, aztán a cső

Majd így folytatja: „A komoly és az alispán intézkedéseit élesen bírálni tudó „Rozsnyói Híradó” megtehetné azt a szivességet hogy a sok tizezer ember ezen kíváncsiságát kielégítve, elárulná Rozsnyó város titokzatos talizmánját, amely őt buza-és árpavásárlási engedélyhez juttatta.

Hát megtegyük a G. K.-nak azt a szivességet, hogy eláruljuk Rozsnyó talizmánját, mely őt a Közélelmezési Hivatal buzavásárlási engedélyéhez juttatta: (az árpavásárláshoz már Rimaszombaton is megvolt a — talizmánja!) Rozsnyó város, hála a polgármester előrelátásának, idejében két hónappal ezelőtt tett lépéseket, hogy a vásárlási jogosultságot megkaphassa. És megkapta néhányad magával olyan időben, amikor még sem a K. H. sem mások nem tudhatták, hogy hasonló engedélyek kiadását be fogják szüntetni. Bűn-e az, hogy mi ragaszkodtunk az engedélyünkhöz s bűnös-e a K. H. hogy tekintélye érdekében követelte saját rendeletének végrehajtását, aminthogy ugyebár az alispán is megköveteli a polgármesterektől, szolgabíráktól vagy a jegyzőktől, hogy az ő rendelkezéseit betartsák és ne latolgassák, hogy azokat az „egyenlő elbánás és méltányosság” elve szülte-e vagy sem.

Az egész vitás kérdést az a semmiféle frázissal meg nem cáfolható igazság dönti el, hogy a Rozsnyónak megadott vásárlási engedély senkit meg nem károsít!...

— **Kitüntetés.** Ófelsége a király Gömör Sándor, iglói tanítóképezdei igazgatót, Dobsina szülöttjét a polgári hadiérdemrend II. osztályával tüntette ki.

— **Uj theologiai tanár.** Dr. Cservenka Béla a rimaszombati egy prot. főgimnáziumi róm. kath. hitoktatója a rozsnyó papi szeménáriumhoz rendes tanárrá nevezetett ki. Az új theol. tanár két évig működött Rimaszombatra mint hitoktató s általános rokonszevnek és tisztelőnek örvendett. Állását okt. 1-én fogja elfoglalni. Helyére Upponyi József került.

— **Határrendőrségi kinevezés.** A belügyminiszter Spéczián Gyula m. kir. határrendőrségi segéd-fogalmazót a IX. fizetési osztályba fogalmazóvá nevezte ki.

— **Tanügyi kinevezés.** A kultuszminiszter Szombathy László dobsinai állami polgári iskolai rendes tanítót — a „Dobsina és Vidéke” szerkesztőjét jelenlegi állomáshelyén való meghagyás

kész az újabb töltésre. A zárórekeszt megnyitják egy kis vizoszlop loccsan ki, aztán a matrózok kemény marka a csőbe tolja a síneken függő második torpedót, amely alatt az imént fáradságosan átbujtunk. Nem felejtsem el egyhamar ezt a torpedót: a bujkálásnál nem hajtottam le eléggé a fejemet és egyik csavarjának éles acélszárnya alaposan meglegyintett. Egyáltalán, ezt a naszádban való tornázást érteni kell. Minden olyan meredek, olyan szűk, hogy a magamfajta szárazföldi patkány tagjai igen barátságtalan érintkezésbe jutnak ezekkel a mindenféle szögletes, kemény tárgyakkal. Különösen a térd meg a lábszár-csontok szenvednek csunyán. Az enyémekek legalább két hétig viselték az első látogatások kék emlékeit.

A többi torpedó is kifogástalanul szalad: a parancsnok — támadás esetén — bátran megbízhat bennük. A gőzbárkák közben kihálázták a felbukkant torpedókat — még füstölgött a fejük — és oda vontatták őket. Most aztán felrakják és óvatos, nehéz munkával, szűk lyukakon és folyosókon át pihenőhelyükre teszik őket. Az U-naszád elvégezte mai feladatát. A holnapit még nagyobb érdeklődéssel várom. Holnap reggel vizalatt fog járni a naszád.

mellett kinevezte a VIII. fizetési osztály 3-ik fokozatába. Ugyanilyen kinevezésben részesült Szivák János nagyrőczei, Horváth János dobsinai és Schmidt Róbert nagyrőczei áll. p. isk. tanító.

— **Gyermekmenhelyi előléptetés.** Lovass Árpádot, a rimaszombati állami gyermekmenhely gondnokát a VIII. fizetési osztályba léptették elő.

— **Hősi halál** Emmer István a siketnémák jolsvai intézetének igazgatója 33 éves korában, 1917. évi július hó 26-án az olasz harctéren hősi halált halt. Emmert a siketnémák debreceni intézeténél végzett fáradhatlan munkássága elismerésül a háború alatt a jolsvai intézet igazgatójává nevezték ki. Állását azonban nem foglalhatta el, mivel mint a 72 gy. e. zászlósa, harctéren teljesített szolgálatot. Ott érte utól a könnyörtelen halál.

— **Beiratás eredménye.** A helybeli ág. hitv. ev. főgimnáziumba ezideig 258 tanuló iratkozott be. Ez a szám a legmagasabb, mióta csak az intézet fennáll. Amilyen örvendetes ez a tény, épolyan lesújtó az a másik, hogy a bejárt tanuló száma 38-ra emelkedett. A háborus viszonyoknak tudható be az is, hogy a magántanulók száma szintén igen magas: 23. Igaz, hogy ezekből 15 leány, akik a fennálló szabályok szerint csak magántanulókként látogathatják az előadásokat.

— **Tragikus halál.** Moyses Béla 16 éves fiú, a helybeli ev. főgimnáziumba beiratkozott tanuló, özv. édes anyjának és a többi hozzátartozójának mérhetetlen fájdalomra, eddig még kifürkészhetetlen okból megvált az élettől. A jobb sorsra érdemes fiút hétfőn délután igazi mély részvét mellett temették el.

— **A latin nyelv tanítása az ev. polgári leányiskolában.** A lapunkban közzétett értesítés értelmében a helybeli ev. polgári leányiskolában megkezdtek a latin nyelv tanítását. A jelentkezők száma folyton gyarapszik. Ezideig 17 a jelentkezettek száma, akik a következőképpen oszlanak meg: I. osztályban 6, másodikban 6, harmadikban 4, negyedikben 1. A leányokat két csoportban tanítják Hallay Zoltán és Pásztor Mihály ev. főgimnáziumi tanárok, akiket erre az iskolaszék megkért és a tanítással megbízott. Ez a bevezetett rendszer minden oldalról csak helyeslésre találkozik, mert míg egyrészt lehetővé teszi, hogy a leányok 4 éven át nőnevelésben részesüljenek másrészt nyitvaáll előttük az ut, hogy a 4 polgári osztály elvégzése után minden nehézség nélkül folytathassák a főgimnáziumban tanulmányaikat.

— **A platina csoportba tartozó azoknak a fémanyagoknak a térítése,** a melyek a hadi célokra igénybe vannak véve, a honvédelmi minisztérium által megállapítottak, a polgármesteri hivatalban az érdeklődők által megtekinthető.

— **A gyümölcskonzervek ügyében** kaptuk a következő hivatalos értesítést: A konzervgyárak és olyan ipartelepek, melyekben zöldség, főzelék vagy gyümölcsfőzeléknek bármely módon való konzerválását iparszerűleg üzik, tartoznak az országos zöldség, főzelék- és gyümölcsforgalmi Részvénytársaságnak havonként kétszer azaz I-én és 25-én volt állapot szerint bejelenteni. A magánosok által házi szükségleteik fedezésére készített konzerveket nem kell bejelenteni. Azok az alkalmi paradicsom és egyéb cikkek befőzői, káposzta, répa s egyéb ily cikkek savanyított, a kik saját házi készítményeiket iparszerűleg akarják üzleteikben, akár nyílt piacon - árusítani vagy árusítatják ezen működésüktől eltiltatnak, ha ily konzervek házi készítésvel és adásvételével a háború kitérőse előtt nem foglalkoztak. Végül addig, a míg a konzervált zöldség - főzelék és gyümölcsneműeknek legmagasabb árai közzétételnek, e cikkek forgalomba hozatala eltiltatik.

— **Köszönet.** Róth Jenő ur fakereskedő andrási lakos a kezeihez bírság címén befolyt 50 azaz ötven koronát mai napon a rozsnói illetőségű hadiárva alapjának ajándékozta. Ezen adományért fogadja hálás köszönetem nyilvánítását. Rozsnón, 1917 évi szeptember hó 6 án. Halgas Kálmán polgármester h.

— **Burgonya ára.** Az alispáni hivatal tévirata szerint az Országos Közélelmezési Hivatal elnökének 79767 számú rendelete értelmében a korai burgonya legmagasabb ára szeptember hó 7-től kezdődőleg további intézkedésig 25 korona. Ezen ártan a vasúthoz való szállítás költsége is benn foglaltatnak.

— **Árvavásárlási engedély Rimaszombatnak.** A földművelésügyi miniszter Rimaszombat r. t. városnak ellátatlan lakosai részére megengedte, hogy igazolt gazdasági szükségletüket a város polgármestere által kiállítandó vásárlási igazolvány alapján az átvételi bizottságok megkezdéséig, de legkésőbb október hó 15-ig a vármegye területén megvásárolhassák.

— **Len és féllenárak felajánlása.** A kereskedelemügyi miniszter elrendelte, hogy a lenáru központ részvénytársaságnak (Budapest, V. Mária Valéria-utca 12.) mennyiségre való tekintet nélkül megvételre fel kell ajánlani a következő len és féllenárakat: 1. Mindennemű vastagszálu vászon (kócvászon), szalmazsákvaszon, vitorlavászon, cordinelli, festővaszon, ruhavászon, csinvat, sávoly, (grádi), driil, atlasz, köper, komlókendő, nadrágszövet, oroszászon, dox, keményvaszon, elasztik, enyvvaszon, vattirozóvaszon, bélésvaszon, (kanavász) szinesvaszon, kékvászon, nyomtatott len és féllenvászon, szines csinvat, festett sávoly, (rádli) öltönyszövet, egyenruhaszövet, tűzoltó (livré) sávoly, matracsávoly és hasonló szövetek. 2. Mindennemű kettősvitorlaszövet, ponyvaszövet, takarószövet, szőnyegvédőszövet, hajóvitorlavászon, vasuti kocsiszövet, kenyérszakszövet, hátizsák-szövet, vadászvaszon, és hasonló szövetek. 3. Mindennemű fehér len- és féllenvászon, beleértve a különleges célokra készült vásznakat is, mint himzésvaszon, ruhavászon, kneippvaszon stb., fehér, szines, és tarka asztalterítők, törülközők, még pedig úgy a méteráru, mint szabályosan szőtt árak, vagy beszegett állapotban rojtokkal is, zsebkendők egész darabokban, vagy felyágra beszegeve is, ha 42 cm-nél szélesebbek, továbbá mindennemű törülközők, üvegtörülők, háztartási törülők és hasonló beszegeve vagy szegés nélkül végül lepedők, szabásosan szöve, vagy feldarabolva beszegeve vagy szegés nélkül. 4. Mindennemű lenből és féllenszövetből konfekcionált és katonai célokra alkalmas cikkek mint egyenruhák szálmazsák, szálmavánkosok, hátizsák, kenyérszakszövet, sátrak, itatóvédrek, ponyvák, abrakos tarisznyák és hasonló, egyéb konfekcionált cikkek mint férfilingek és alsónadrágok, zubbonyok, nadrágok, egészben vagy részben lenfonalakkal előállított hevederek, húzószalagok, 1 cm-nél szélesebb egyéb szalagok. A készlettulajdonosok kötelesek az első csoportban felsorolt árukat augusztus 31-ig, a második csoportban felsoroltak szeptember 10-ig, a harmadik csoportba szereplő készleteket szeptember 20-ig, és végül a negyedik csoportban lévő árukat szeptember 30-ig a Lenárúközpontnak megvételre fel ajánlani.

— **Lóárverés.** A kecskeméti honv. lóórházban szeptember 8-án Budapest óbudai lóórházban szeptember 12 és 25-én Budapest tatterzáli lóórházban szeptember 13 és 26-án szabadkai lóórházban szeptember hó 13 és 26-án bajai lóórházban szeptember 14-én és 27-én Budapest soroksári uti lóórházban szeptember 15 és 28-án tornai lóórházban szeptember 15 és 28-án lóárverés fog tartatni. Árverésen csak igazolványal ellátott gazdák vehetnek részt. Ilyen igazolványok kiállít

tása végett a helybeliek a polgármesteri hivatalhoz forduljanak.

— **37 éves korig felülvizsgálják a fölmentetteket.** Felvidéki Ujságnak Bécsből jelentik: A prágai Vecs r és a Prager Tagblatt szerint legközelebbi rendelet fog megjelenni, melynek értelmében valamennyi 36-ik életévét még be nem töltött felmentett egy katonai orvosi bizottság felülvizsgálata alá fog kerülni. Ennek a vizsgálatnak az a célja, hogy megállapítsa, kik alkalmasak a fölmentettek közül harctéri szolgálatra és ezeknek a felmentését nyomban hatályon kívül fogják helyezni. — Hitelt érdemlő helyről megerősítették a két prágai lap híret.

Csarnok.

Repezdarabok

Mutatványul közöljük „A 16-os Honvéd” 5 számából.

Sok mindenféle pletyka kering egy őrmesterről, a mindenkori önkéntesek részéről. Különösen a hasonlatai, melyekkel egyes homályosabb értelmű „Szolgálati szabályzati” pontot igyekeznek a szerinte egész haderő legkorlátoltabb eleme — az önkéntes előtt világosabbá tenni. Egész katonai nemzedékek mesélnek néhány jobb esetet.

Egy ízben, midőn valamelyik ujonc a parancsot nem a tőle telhető legnagyobb gyorsasággal hajtotta végre, magából kikelve, a következőképpen érzékeltette a gyorsaságot:

— A honvéd olyan legyen, mint a fáról leesett gombostű — pattanjon... Most még itt van s a következő percben azon a hegytetőn veri a mellet a puskatussal.

A másik eset valódiságáért nem merném tűzbe tenni a kisujjamat sem, mert sok helyes és más-más szereplőkkel kapcsolatban hallottam.

Bevonultak az önkéntesek. Mindegyiken mesésen fest az uniformis. Megáll a szakasz előtt s kérdi:

— Kinek van jó írása?

Persze jelentkező van bőven, gondolván valami könnyebb munkáról van szó, mint a kivonulás.

— Azok kilépnek, akiknek írása a legszebb... rendek jobbra át... Menet, irány a raktár... szálmazsákot tömni!...

Vele esett meg szintén, mikor az ujoncnak elméleti oktatást tart. A „Szolgálati Szabályzat” olvasása közben ehez a kitételhez ér: „a honvédnek kerülnie keil a beteges nagyravagyást!” Elgondolkodik néhány másodpercig és dörgő hangon ínyegeti meg a társaságot:

— No látjátok, csak még egyszer jelentsen nekem valaki gyengélkedőt!...

*

... Halló!... Itt első zászlóalj... Kérem a századparancsnok urakat!... Egy század... kettő három... négy század!... Parancs!... Helyes! Érttem!... Tehát d. u. 5 h-kor pergőtűz és utána általános orosz román támadás... Se baj!... A szükséges intézkedéseket megteesszük. Kérünk kézigránátokat, de sokat!... Feltétlenül. Ne tarts semmitől, itt leszünk!... Szó sincs róla!... Nem lesz baj!... nem vagyunk mai katonák!... Halló?... Meg lesz!... Vége!...

Küldönc!... Elmegy a szakaszparancsnok urakhoz, sürgős megbeszélésre kérem őket!

Szervusztok!... Kérlek 5 órakor pergőtűzet kapunk s utána eilenséges támadás. Oktassátok ki a legénységet, kinek mi a teendője... Jelöljétek ki mindenkinek a helyét aztán várlak beneteket!...

Megvan?... Köszönöm!... Másik nagy és mondhatnám fontosabb kérdést kell még megbeszelnünk, nehogy meglepetés érjen... Jelenleg van öt üveg pezsgőnk, egy üveg borovicskánk, két üveg rumunk és négy üveg borunk. Gondos-

kodnunk kell arról, hogy ezek kárba ne vesszenek... Ugye, ezt belátjátok magatok is... Helyes... Éljen... Életünket és vé... No-no! lassabban, mert még azt hiszi a rumuny, hogy általános támadásra készülünk... Egy dolog világos, hogy ezeket a dolgokat biztosítani kell, csak az a kérdés, hogy melyiken kezdjük?... Én azt tartom, leghelyesebb lenne a sorrend így: bor, rum, borovicska s végül a pezsgő!... Hogy gondoltátok, nyilatkozatok!... Én éppen a megfordítottját, mert öt óráig még van egy óránk s ha bor marad meg, nem olyan nagy kár, mintha a pezsgőt tennék tönkre a gránátok... Ez sem jó! Leghelyesebb lenne mindent az asztalra tenni és kinek mi tetszik: abból igyék!... Szilencium! Ha így vitatkozunk, az lesz a vége, hogy minden így marad... Huzzunk sorsot a sorrendre! Sajnos, nincs ártatlan árvaleány kéznél, huzz te kadett!... Tehát első a bor!... Fogy a bor, a kedélyek nyugodtak, a támadásról beszélgetünk: pergőtűz után kimegyünk a rókalyukakból s ha foitünik a rumuny, tüzzel fogadjuk. Ha elérnek a drótot, ott a kézigránát s ha ez kevés lenne, van még szurony!...

A második üveg rumnál arról vitatkozunk, üldözzük-e az ellenséget, ha visszavertük őket? Megállapodunk abban, ha kezd visszavonulni, kimegyünk és az egész társaságot elfogjuk.

A borovicska vége felé elhatároztuk, hogy még a pergőtűz előtt megrohamozzuk a Garuntát és kiverjük az ellenséget... Fel is hívjuk a segéd-tisztet: Halló! Kérlek szépen, nem kívánjátok, hogy elfoglaljuk a Garuntát?... Nem?... No az se baj!... Vége!...

Hogy a pezsgőnél miről beszélgetünk, azt már igazán nem tudom: egyszerre beszélt mindenki s ki-ki igyekezett tulharsogni a másikat. Közben elmúlt az öt óra, elmúlt a fél hat és a pergőtűz elmaradt... Ahogy a figyelőktől hallottuk, később az oroszok és románok egy közös értekezleten vitatták meg, hogy támadjanak-e vagy nem? Egyik részük akart, a másik nem. Végre a mieink nagy lelki épülésére egymásnak estek és egész formális harcot kezdtek... Hogy miben egyeztek meg, nem tudni. Lehetséges, hogy elhatározásukat egy magasabb bizottság elé terjesztették.

Mi ezekről mit sem tudva, folytattuk a pezsgő biztonságba helyezését... Fogyott a pezsgő, fogytak a bajtársak... Negyedóránként eltűnt egy-egy... Végre én is meglógtam, midőn már csak az utolsó üveg fenekén szomorkodott egy ujjnyi folyadék. A lyukból kifelé kapaszkodva tördelve hangzott utánam... Bizony nehéz a harctéri helyzet... két hét múlva elseje, addig vizet inni? vizet!... elvértve csapadékot... borzasztó! Czelder zászlós.

Lapkiadó: **Gömöri Zoltán**

Póthirdetmény.

A Turul Rum és Likörgyár által Rozsnón az Andrassy Dénes utcában a Linassi féle telken felállítani szándékolt szeszifőzde telepengedélyezése ügyében az iparhatósági tárgyalás nem az első hirdetményben kitűzött napon, hanem

1917 évi szeptember hó 25-én

fog megtartatni, a tárgyalás Rozsnón a város-házán d. e. 9 órakor kezdődik.

Rozsnón, 1917. évi szeptember hó 13-án.

A városi tanács mint elsőfoku iparhatóság.

Használt, jó karban levő

zongorát

megvételre keresek.

FEDÁK, SAJÓHÁZA

Allamszámviteltani

államvizsgára utólagos díjazásért készítünk elő vidékieket is. Jegyzeteinket és példatárunkat kikölcsönözzük. Hölgyeknek külön tanfolyamok. Kérjen prospektust.

Bangó és Török

szemenáriuma Budapest
Üllői-ut 4.

Veszünk

szilvát, almát, körtét (hullottat is), somot, borovnicát, kökényt, csipkebogyót, borókát, borseprűt, továbbá mindenféle gyümölcscefrét. Árjajánlatot mennyiségmegjelöléssel kér

„Surul,, rum- és likörgyár
ROZSNYÓ 3-3

HÁZ

mely három szoba és megfelelő mellékhelyiségekből áll, szabadkézből eladó. Feltételek megtekinthetők a kiadóhivatalban.

3 0—400 mm. elsőrendű

csemege-szólót

szállítok napi árban. Nagyobb vételnél árengedmény. Szállítás 5 kilós kosarakban. 4—5

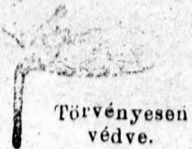
Waldman József Sajószentpéter

Kérjen időszaki értesítőt! 13—13

Amatőr munkát szakszerűen végez!

Jóállás a biztos eredményért.

Törvényesen védve.

Reitter Oszkár

nagybeeskereki ny. főkapitány és fajbaromfi-nyésztőnek nagyszerű találmánya a

„PATKÁNIN”

patkányirtó-szer, (nem mérge) mely emberre és háziállatokra nem ártalmas és fölülmul minden más irtószert. **1 doboz 5 K** mely elegendő körülbelül 6 patkány kiirtásához. — Minden dobozhoz használati utasítás van mellékelve. Ismertető prospektust, melyben le van írva, hogy különféle nagyságu gazdaságban hány adag használandó, kérésre ingyen küld a PATKÁNIN gyár egyedi elárusítója, a Torontáli Agrárbank Részvénytársaság Nagybeeskereken.

Kertet

vagy kertnek megfelelő területet keresek megvételre. Ajánlatot e lap kiadóhivatalába kérek.

GÖMÖRI ZOLTÁN

könyvnyomdája

Előfizetés a bel- és külföld
összes lapjaira.

mely a mai kor igényeinek megfelelő gépekkel, segédgépekkel és betükészlettel szakszerűen fel van szerelve, eljegyzési kártyákat, lakodalmi bál és közgyűlési meghívókat, táncrendeket, rovatos ivetket, üzleti és hivatalos levélpapírokat, borítékokat, jegyzékeket, számlákat, költségvetéseket, étlapokat, községi, városi, egyházi,

Előfizetés a bel- és külföld
összes lapjaira.

közigazgatási, s ügyvédi nyomtatványokat, hírlapokat, folyóiratokat, iskolai értesítőket, illusztrációs műveket stb izlésesen, szolid áron készít.

Gyászjelentések egy óra alatt elkészülnek.

vármegye legrégibb lapja, a **Rozsnói Hiradó** részére hirdetéseket elfogad a kiadóhivatal.

„Rozsnói Hiradó” kiadóhivatala.

Negyvenedik évfolyam.